

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

DLA KLAS VI

Kryteria ocen z przyrody dla uczniów

rok szkolny 2018/2019

Zgodne z programem nauczania przyrody dla drugiego etapu

„Tajemnice Przyrody”

Kontrakt między nauczycielem i uczniem

1. Ocenianie uczniów na lekcjach przyrody dotyczy przyswojonej przez ucznia wiedzy, umiejętności, wysiłku włożonego w przygotowanie pracy i aktywności na lekcjach.
2. Uczeń ma obowiązek systematycznego i czynnego uczestnictwa w procesie uczenia się przez cały okres nauki.
3. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, nosić potrzebne przybory oraz odrabiać prace domowe.
4. Brak pracy domowej lub nie przygotowanie się do lekcji uczeń powinien zgłosić nauczycielowi jeszcze przed rozpoczęciem danej lekcji.
5. Wszystkie zaległości spowodowane nie przygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następną lekcję chyba, że nauczyciel ustanowi inny termin.
6. W ciągu semestru uczeń ma prawo do dwukrotnego zgłoszenia nie przygotowania do lekcji, które będzie odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą skrótu np. Przez nie przygotowanie rozumiemy: brak zeszytu przedmiotowego, pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych na lekcję. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nie przygotowanie ocenę niedostateczną.
7. Drobne uchybienia w: odpowiedziach ustnych, pisemnych poprawach sprawdzianów, pracach domowych itp., mogą być odnotowane w dzienniku lekcyjnym za pomocą minusów.
8. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
9. Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe.

10. Prace klasowe są zapowiadane przez nauczyciela z tygodniowym wyprzedzeniem i podanym zakresem sprawdzanych umiejętności i wiedzy. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, może być poddany sprawdzeniu wiadomości w sposób wybrany przez nauczyciela.
11. Uczeń ma możliwość poprawy pracy klasowej, z której otrzymał ocenę niedostateczną, w terminie nie dłuższym niż 14 dni. W szczególnych przypadkach nauczyciel może określić inny termin (np. z powodu choroby ucznia lub nauczyciela).
12. Bieżące osiągnięcia uczniów ocenia się w skali sześciostopniowej z zachowaniem znaku +, -
13. Krótkie sprawdziany i kartkówki (10 – 15 min.) obejmujące treści kształcenia z trzech ostatnich różnych tematów lekcji nie muszą być zapowiadane.
14. Oceniając dziecko dyslektyczne w zależności od potrzeb i orzeczenia, uczeń pisząc sprawdziany oceniamy tylko wartości merytoryczne pracy.
15. Nauczyciel zastrzega sobie prawo indywidualizacji procesu oceniania ucznia w szczególnych przypadkach.
16. Sprawdziany pisemne będą ocenione przez nauczyciela w ciągu dwóch tygodni od ich napisania. W sytuacjach, gdy nauczyciel np. zachoruje lub jest na szkoleniu, termin może ulec zmianie.
17. Ocenione prace klasowe i kartkówki uczeń ma obowiązek poprawić na lekcji.
18. Nieobecności ucznia na kartkówkach i klasówkach zaznaczane są za pomocą skrótu nb.
19. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 2 tygodni) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień.
20. Aktywność na lekcji jest nagradzana ocenami lub "plusami". Przez aktywność rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, czynna praca w grupach, wykonywanie dodatkowych zadań. Za 5 zgromadzonych plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.
21. Przy formułowaniu oceny na zakończenie semestru, roku szkolnego, hierarcha ważności ocen częściowych jest następująca: prace klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne, aktywność ucznia, praca domowa, prace długoterminowe.
22. Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.
23. Uczeń ma prawo w ciągu semestru poprawić jednorazowo każdą ocenę.

Narzędzia obserwacji osiągnięć uczniów:

- prace klasowe (lub testy),
- sprawdziany i kartkówki,
- odpowiedzi ustne,
- prace domowe,
- prace długoterminowe,
- udział w konkursach, wykonywanie pomocy, aktywny udział w pracach koła przyrodniczego,
- obserwacja ucznia:
  - przygotowanie do lekcji,
  - aktywność na lekcji,
  - praca w grupie.

Kryteria oceniania z przyrody na poszczególne stopnie:

Ocena celująca:

- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania,
- uczeń samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia wykorzystując m.in. media jako źródło informacji i opinii,
- proponuje rozwiązania nietypowe w ćwiczeniach problemowych oraz prowadzi własne hodowle zwierząt lub roślin i gromadzi zbiory okazów naturalnych,
- osiąga sukcesy w konkursach przyrodniczych,
- zaproponuje i przeprowadzi prawidłowo eksperyment przyrodniczy,
- aktywny w czasie opracowania nowego materiału,
- bardzo aktywny na lekcjach.

Ocena bardzo dobra:

- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania,
- całościowo postrzega rzeczywistość przyrodniczą (np. rozpoznaje elementy przyrody ożywionej, nieożywionej, wytwory człowieka),
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami
- wypowiedzi są pełne, samodzielne, poprawne,
- rozwiązuje problemy w nowych sytuacjach,
- gromadzi, opracowuje i interpretuje wiedzę z różnych źródeł informacji, w celu wyjaśnienia i opisywania zjawisk, obiektów przyrodniczych,

- bardzo dobrze czyta i interpretuje mapy, wykresy, tabele,
- bardzo dobrze określa i wskazuje wszystkie kierunki w terenie,
- samodzielnie projektuje i wykonuje doświadczenia przyrodnicze.
- bardzo aktywny w lekcjach,
- potrafi wykorzystać poznaną wiedzę i umiejętności w życiu,
- określa wiodące cechy wybranego krajobrazu,
- graficznie przedstawi zjawiska przyrodnicze,
- posługuje się prawidłowo przyrządami stosowanymi w obserwacji.

Ocena dobra:

- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania,
- prawidłowo opisuje przyrodnicze i antropogeniczne składniki środowiska najbliższej okolicy, dostrzega zależności między nimi,
- rozpoznaje z wykorzystaniem atlasów, prostych kluczy pospolite gatunki roślin i zwierząt,
- rozpoznaje i obserwuje różnorodne substancje i procesy chemiczne w najbliższym otoczeniu,
- czyta, interpretuje podstawowe wykresy, tabele, treści mapy,
- rozwiązuje proste zadania problemowe,
- stara się w stopniu dobrym wykorzystać wiedzę w życiu.

Ocena dostateczna:

- wiadomości i umiejętności opanowane na poziomie nie przekraczającym wymagań podstawy programowej,
- rozpoznaje pospolite gatunki roślin i zwierzę w okolicy,
- wymieni podstawowe składniki środowiska przyrodniczego,
- rozwiązuje zadania typowe o średnim stopniu trudności,
- wyjaśnia proste zjawiska fizyczne, astronomiczne,

- dostrzega wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze.
- w czasie odpowiedzi ustnej korzysta z pomocniczych pytań nauczyciela,
- stara się aktywnie uczestniczyć w lekcjach,
- prawidłowo posługuje się podstawowymi przyrządami przyrodniczymi.

Ocena dopuszczająca:

- uczeń ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności objętych podstawą programową,
- rozwiązuje ćwiczenia w niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela poprawnie interpretuje treść mapy, tabeli,
- zna najpospolitsze rośliny i zwierzę,
- wymieni elementarne cechy wybranego krajobrazu,
- na bieżąco wykonuje pisemne polecenia nauczyciela,
- wykazuje chęć poprawy.

Ocena niedostateczna:

- uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki te uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy,
- nie jest w stanie wykonywać ćwiczenia o elementarnym stopniu trudności,
- nie orientuje się na mapie i w terenie,
- nie potrafi wskazać elementarnych gatunków roślin i zwierząt,
- nie wykonuje poleceń nauczyciela,
- nie wykazuje chęci poprawy i współpracy.

Kryteria oceny semestralnej i rocznej:

Podstawą do wystawienia oceny semestralnej oraz oceny końcoworocznej z przyrody jest średnia ważona obliczona w następujący sposób:

1. Każdej ocenie śródkresowej przyporządkowuje się liczbę naturalną, oznaczając jej wagę w hierarchii ocen.

2. Średnią ważoną oblicza się jako iloraz.

3. Średniej ważonej przyporządkowuje się ocenę szkolną następująco:

Celująca: 5,3 i powyżej

Bardzo dobra: 4,7 – 5,29

Dobra: 3,7 – 4,6

Dostateczna: 2,7 – 3,69

Dopuszczająca: 1,7 – 2,69

Niedostateczna: poniżej 1,7

4. Formy aktywności i ich waga:

Formy aktywności	Waga
Praca klasowa	6
Sprawdziany	6
Kartkówki (około 15 min.)	4
Odpowiedź ustna	4
Praca na lekcji	4
Zadanie domowe	4
Aktywność	4
Konkursy gminne, powiatowe, wojewódzkie, olimpiady.	6

Przy zapisie ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-” przyporządkowując im odpowiednie wartości według skali:

Ocena	6	6-	5+	5	5-	4+	4	4-	3+	3	3-	2+	2	2-	1+	1
Wartość	6	5,75	5,5	5	4,75	4,5	4	3,75	3,5	3	2,75	2,5	2	1,75	1,5	1

Przykład:

waga 6 oceny: 3, 3+, 4-, 5

waga 4 oceny: 4, 4+, 1,

$$\frac{(3+3,5+3,75+5) \times 6 + (4+4,5+1) \times 4}{4 \times 6 + 3 \times 4} = \frac{15,25 \times 6 + 9,5 \times 4}{24 + 12} = \frac{91,5 + 38}{36} = \frac{129,5}{36} = 3,5972222... \approx 3,60$$

co daje ocenę dostateczną.

1. System procentowy dla prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek.

100 % - 98 % - celujący

97 % - 86 % - bardzo dobry

85 % - 69 % - dobry

68 % - 51 % - dostateczny

50 % - 35 % - dopuszczający

34 % - 0 % - niedostateczny

2. Schemat wystawiania oceny rocznej.

Stosujemy ten sam sposób i wskaźniki co przy wystawianiu oceny śródrocznej, biorąc średnie arytmetyczne ocen.

1. Ocenę semestralną (końcoworoczną) wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego semestru (roku), wylicza się ją wagowo wg podanego wyżej systemu.
2. Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który spełnia kryteria oceny, co najmniej bardzo dobrej oraz osiągnął sukcesy w konkursach przyrodniczych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym.

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenia każdego cyklu edukacyjnego.

Uzyskanie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana

W celu umożliwienia uczniowi uzyskania wyższej niż przewidywana klasyfikacyjnej oceny śródrocznej i rocznej z przyrody przyjmuje się następujące zasady:

- uzyska co najmniej średnią ocen z semestru: 1,5 ; 2,5 ; 3,5 ;4,5
- napisze sprawdzian obejmujący materiał z danego semestru i uzyska odpowiednią ocenę do poprawianej (jeżeli uczeń poprawia się na ocenę dobrą musi uzyskać ze sprawdzianu co najmniej 69%),
- uczeń uzyskuje ocenę celującą jeżeli spełnia w/w warunki, może poprawić ocenę jeśli uzyska średnią ocen z przedmiotu 5,2 (postępowanie j.w).
- przystąpienie do testu sprawdzającego,
- zadania testowe opracowane przez nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne z przyrody są zróżnicowane zgodnie z kryteriami oceniani przyjętymi na poszczególne poziomy wymagań,
- termin testu sprawdzającego ustala nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne z przyrody, nie później niż dwa tygodnie przed upływem terminu wystawienia oceny semestralnej,
- test odbywa się jedynie w godzinach pozalekcyjnych,
- test sprawdzający w klasie IV-VI zawiera pytania zamknięte i otwarte ,
- test sprawdzający trwa 45 minut,
- ocena uzyskana z testu sprawdzającego jest ostateczna i nie podlega poprawie,
- jeżeli uczeń uzyska z testu sprawdzającego ocenę o jaką wnioskował traktuje się ją jako ocenę roczną z przyrody,
- jeżeli uczeń nie przystąpi do testu sprawdzającego w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, traci możliwość ubiegania się o wyższą niż przewidywana klasyfikacyjną ocenę roczną w jakiegokolwiek innej formie,
- uczeń nieobecny na teście sprawdzającym z powodu dłuższej choroby lub nieprzewidzianych wypadków losowych, po usprawiedliwieniu nieobecności (zwolnienie lekarskie, zaświadczenie odpowiedniego urzędu) przystępuje do testu w innym terminie, nie później jednak niż na 10 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.

Indywidualizacja nauczania dla uczniów z opiniami

Nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej dostosować wymagania edukacyjne, w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie wymaganiom wynikającym z programu nauczania.

W odniesieniu do uczniów z deficytami , posiadającymi opinie PPP o konieczności dostosowania form i metod nauczania i oceniania, wzięto pod uwagę możliwość występowania następujących problemów:

1. trudności z zapamiętywaniem i rozumieniem poleceń w zeszytach ćwiczeń,
2. nieprawidłowa pisownia (z dominacją błędów ortograficznych),
3. popełnianie błędów gramatyczno- logicznych,
4. problemy z zapamiętaniem nazw,
5. problemy w analizowaniu tekstów,
6. kłopoty z planowaniem, organizacją i zarządzaniem czasem, materiałami,
7. trudności z orientacją na mapach ,
8. trudności z zapamiętywaniem nazw, pojęć,
9. problemy ze zrozumieniem i wykorzystaniem przekazów medialnych,

1. Odpowiednia organizacja pracy i dobór metod:

- pomoc przy czytaniu dłuższych tekstów,
- stosowanie pytań naprowadzających,
- rozkładanie trudniejszych ćwiczeń na etapy,
- stosowanie metod poglądowych,
- skracanie tekstu do opanowania przez zwrócenie uwagi uczniowi na to, że najważniejsze pojęcia są pogrubione lub pokolorowane w podręczniku,
- krótko i prosto formułować polecenia – upewniać się czy uczeń je zrozumiał
- zadawanie pytań w uproszczonej formie oraz pytań pomocniczych- naprowadzających,
- w czasie odpowiedzi ustnych wspomaganie ucznia, dawanie więcej czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretne naprowadzanie,
- odpowiedzi ustne przeprowadzane tylko z ławki,
- częste odwoływanie się do konkretów, przykładów w miarę możliwości z życia codziennego.

2. Właściwe egzekwowanie wiedzy i ocenianie:

- przedłużenie czasu odpowiedzi pisemnych oraz odpowiedzi ustnych,
- sprawdzanie małych partii materiałów,
- nie ocenianie błędów w pisowni ale poprawianie ich przez uczniów w praktyczny sposób,
- w przypadku ucznia z dysgrafią akceptowanie pisma drukowanego,
- przydzielanie zadań możliwych do wykonania,
- wykonywanie czynności w indywidualnym tempie pracy,
- zróżnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- odrębne dodatkowe instruowanie ucznia.